

19.8.2014

Valtiovarainministeriö
Hallitusneuvos Merja Sandell

Viite: Lausuntopyyntö. Pienpanimoiden veronalennusta koskeva muistio VM066:00/2014

Lausunto valtiovarainministeriön vero-osaston muistiosta koskien hallituksen esitystä pienpanimoiden olutveron alentamisesta

Pienpanimoille on myönnetty alennusta oluen valmisteverosta vuodesta 1995 eli Suomen EU-jäsenyydestä alkaen. Vuonna 1995 pienpanimoille myönnetty oluen perusveron alennus oli 20 prosenttia ja alennusta saivat ne pienpanimot, joiden oluen vuosituotanto oli enintään miljoona litraa. Alennusprosentteja muutettiin ja alennukseen oikeuttavaa tuotannon ylärajaa nostettiin vuosina 1996, 1997 ja 2004. Tällä hetkellä ne pienpanimot, joiden vuosituotanto on enintään 200 000 litraa saavat oluen perusverosta 50 prosentin alennuksen. Alennukseen oikeuttava enimmäistuotanto on 10 miljoonaa litraa. Alennusprosentti pienenee asteittain tuotannon kasvaessa ja on 5,5 miljoonaa litraa ylittävältä osalta 10 prosenttia. Alennus kertyy kuitenkin kumulatiivisesti, joten yli 5,5 miljoonaa litraa olutta tuottava pienpanimokin saa ensimmäiseltä 200 000 litralta 50 prosentin veroalennuksen. Veronalennus ja veronalennukseen oikeuttava enimmäistuotanto ovat tällä hetkellä selvästi suurempia kuin vuonna 1995.

Vuoden 2004 jälkeen olutveroa on korotettu viisi kertaa. Vuonna 2014 olutvero on 32,05 senttiä senttilitralla etyylialkoholia eli 65 prosenttia korkeampi kuin se oli vuoden 2004 maaliskuussa, jolloin olutvero oli 19,45 senttiä senttilitralla etyylialkoholia. Veronalennusprosenttien pysyessä ennallaan olutveron korotus on automaattisesti lisännyt veroalennuksia euromääräisesti 65 prosentilla.

Hallituksen esityksen mukaan pienpanimoille vuonna 1997 myönnetyn veronalennuksen korottamisen tavoitteena oli pienten panimoiden toimintaedellytysten parantaminen ja työpaikkojen lisääminen (HE65/1997). Aiemmin veronalennusta oli perusteltu pienten panimoiden kilpailukyvyn parantamisella, ja veronalennukset pyrittiin mitoittamaan pienten ja suurten panimoiden kustannusten eroa vastaavaksi. Muistiossa olisi voitu antaa tietoja pienpanimoiden työllistävästä vaikutuksesta vuosina 1995–2013 sen seikan arvioimiseksi, missä määrin veronalennukset ovat lisänneet työpaikkoja pienpanimoissa. Unionilainsäädännön mukaan olutveron alennus voi koskea vain sellaisia yrityksiä, joiden oluen tuotanto on enintään 20 miljoonaa litraa ja alennettu vero saa olla enintään 50 prosenttia tavanomaista valmisteveroa pienempi. Pienpanimoalennus on voimassa 18 Euroopan unionin jäsenvaltiosta. Naapurimaistamme Ruotsissa pienpanimoille ei myönnetä lainkaan alennusta olutverosta ja Virossa olutveron alennus on 50 prosenttia ja se koskee panimoita, joiden vuosituotanto on enintään 300 000 litraa. Unionilainsäädäntö siis sallii veroalennukseen oikeutetun tuotannon määrän lisäämisen. Toisaalta muihin EU-maihin verrattuna Suomi myöntää olutveron alennusta varsin suurille tuotantomäärille. Muistiosta ei käy ilmi pienpanimo-oluen verotuen määrää eikä verotukeen oikeutetun pienpanimo-oluen määrää ennen vuotta 2004. Vuonna 2004 verotukea saaneen pienpanimo-oluen määrä oli 2,1 miljoonaa litraa. Vuonna 2013 se oli 14,2 miljoonaa litraa. Veronalennuksella tuetun oluen määrä oli siis lähes 7-kertaistunut.

Vuonna 2004 verotuen määrä oli 0,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2013 se oli 5,4 miljoonaa euroa eli lähes kahdeksankertainen vuoteen 2004 verrattuna. Muistion mukaan pienpanimo-oluen määrän kasvu on viime vuosina selvästi painottunut kolmeen suurimpaan tuotanto-

19.8.2014

portaaseen. Muistion mukaan Suomessa on kaksi yli miljoona litraa olutta tuottavaa pienpanimoa, joista toisen tuotanto lähentelee 2 miljoonaa litraa ja toisen ilmeisesti 10 miljoonaa litraa, koska tuon rajan nostamisesta nyt keskustellaan. Kaikkiaan toimivia pienpanimoita on 27, joista ilmeisesti suurin osa tuottaa olutta vähemmän kuin 200 000 litraa vuodessa. Pienpanimo ei siis ole kovin hyvä termi kuvaamaan koko veronalennuksen saajien kirjoa.

Tiivistettynä muistiossa on kolme ehdotusta:

1. Siirtyminen kumulatiivisesta mallista pienpanimon vuosituotannon määrään perustuvaan veronalennukseen. Tämä ehdotus on THL:n mielestä kannatettava, koska se vähentää yritysten ja viranomaisten hallinnollista taakkaa ja on selvästi EU:n rakennedirektiivin mukainen, mitä nykyinen kumulatiivinen malli välttämättä ei ole.
2. Oluesta suoritettavan alkoholiveron 50 prosentin alennukseen oikeuttavan tuotantomäärän ylärajan nostaminen nykyisestä 200 000 litrasta 500 000 litraan. THL:n mielestä tässä ehdotuksessa on se ongelma, että se luo pienpanimoille kiihokkeen lisätä oluen tuotantoa, mikä johtanee sekä pienpanimoille annettavan verotuen lisääntymiseen että oluen kulutuksen lisääntymiseen. Kumpaakaan kehityskulkua ei voida pitää nykytilanteessa toivottavana.
3. Pienpanimoksi määriteltävän panimon vuosituotannon ylärajan nostaminen 15 miljoonaan litraan. THL esittää, että kysymystä pienpanimon vuosituotannon ylärajasta tarkasteltaisiin laajemmassa yhteydessä. Pienpanimon Suomessa saama olutveron alennus on tuki, jota suuri osa EU-maista ei anna lainkaan ja esimerkiksi Virossa se loppuu tuotannon ylittäessä 300 000 litraa. Monella muulla alalla voidaan kysyä, onko oluesta annettava veronalennus puolisansataa henkeä työllistävälle yritykselle kohtuullista toimintaa valtiovallan taholta ja olisiko oluen tuotannon tukemiseen käytetyille miljoonille euroille tärkeämpiäkin kohteita.

Pääjohtaja

Juhani Eskola

Johtava asiantuntija

Esa Österberg